

die teenswoor-
d word, beskou
de dadelik aan
uit melding sal
die Heilige Skrif
ieke fondament
n die Gerefor-

ord in die vorm
e kerke in die
arvan duidelik
skillende kern-
geloof, selfs in

adruk verklaar
rif aanvaar as
van God nie,
fondament van
van die verval
rugkeer tot die
van die lewe

ke agenda soos
n in die finale
id en doop en
el). Die eerste
da en die alge-
gemene gracie
arweging vereis
e oorspronklike
internasionale
erk in hierdie
tate het gevoel
genoemde punte
naatskappy R.I.
huidige sinode
diging op toe-
noemde agenda
tissie I verwys
K. S.

WSA
N.
b.)

and. J. Keuning
woord.
eer-Oostzijde.

(Gr.).
Fidder, Kom-
de Kerk van
Openb. 3:11
ot met Openb.
oor Ds J. Het-
getoos 1 Cor.
Tel. 219.

aaalserviezen
vonten
ok serviezen en

O-TIN
id prijsopgaaf

EK & ZOON
IERS.
AT 303-305,
DEN HAAG,

NGEBODEN
laren.
208, Bureau „De
a.

DIG PENSION
er, voor 2 vrien-
sch en hel. Oost-
p. p. d. Inlich-
reau „De Refor-

ODEN:
OMMENTAAR
tenburg.
port. Gladjolus
dam-Noord,

t U
lit Blad!

RE 22e JAARGANG

No. 29

26 APRIL 1947

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds E. A. den Boest, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Grefjannus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroe, Bussum; Prof. Dr C. v. Th. Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken, bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040 ten name van BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Telefoon 2424.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Het vierde formulier van eenigheid, 22. — Uit de Schrift: De heerlijkheid van den Zoon des menschen (Joh. 1:52). — Kerkelijk leven: Zelfstandig optreden in de Politiek? 2. De opwekking van Christus. Theologische Hoogeschool. Batavia. „Opdat zij allen één zijn“. Candidaats-examen. Prov. Diaconie. Conferentie voor Gelderland-Overijssel. — Opv. en Ond.: De doorbraak en de nieuwe vereniging op het terrein van het Chr. Onderwijs, 3. S.S.R. en de grondslag der drie formulieren. — Pop. Wetensch. schetsen: Om het hart der Reformatie, 9. — Uit het Pol. en Soc. leven: Perikelen der Linggadjati-artikelen. — Uit de Buitnl. Kerken: Uit Amerika, 9. — Boekbespreking. — Groninger Brieven. — Persschouw. — Korte berichten. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Het vierde formulier van eenigheid.

22

Ons vorig artikel besloot we met de opmerking, dat als iemand gelooft, dat er een goddelijke belofte ligt, krachten welke de kinderen te beschouwen en te behandelen zijn als wedergeboren of te wederbaren, het „pleiten“ op Gods belofte weer anders kan worden berekend, en de pleiter in zijn pleiten ook anders kan redeneren dan degenen doen, die in de werkelijkheid door God gegeven belofte een anderen inhoud meenen te vinden.

Is n.l. de belofte zelf niet verder gegaan, dan het zeggen: uw kinderen, mijn volk, zal ik, de HEERE, te eniger tijd wederbaren, maar de tijd van dat wederbaren is door Mijzelf Mij voorbehouden, en ik deel u daar niets van mee, dan kan men niet op die belofte pleiten, om bij God aan te dringen op het genadig leggen van een in ons bidden ons vrijmoedigheid gevend feitelijk dan wel rechts-grondslag in het behandelen van de kinderen als REEDS wedergeboren, als deelende, reeds nu, in de wederbarende genade van den Geest. Als iemand mij beloofd heeft, op mijn verjaardag mij te bezoeken, maar hij heeft uitdrukkelijk verklaard, het uur van zijn komst onpeilbaar te laten, althans tegenover mij, dan mag ik niet des morgens bij het ontwaken op zijn belofte pleiten om daaraan vrijmoedigheid te ontleenen, mijn huisgenooten en mijzelf en ook hem te bejegenen als ware hij reeds gearriveerd. Hij zou me zoo'n handeling kwalijk nemen, en opmerken, dat ik vrijmoedigheid verwar met brutaliteit.

Wij kunnen dan ook geen anderen „grond“ voor het „pleiten“ in dit geval vinden, dan dezen, dat men, in de netten van dezen krommen gedachtengang eenmaal verstrikt, zich het „recht“ toe-kent:

- a) een onderstelling te bejegenen als ware ze een stelling;
 - b) een onderstelde belofte te bejegenen als ware ze de gestelde beloofde zaak.
- Hetgeen ik rondweg misdadig noem.
- En als ik nu den synodalistischen regel, waarover we thans spreken, nog eens overlees?

Er staat:

„De ouders zullen bij de opvoeding hunner kinderen altijd uitgaan van de belofte des verbonds en daarop pleiten“.

Nu gaan we, hetgeen hier gepast en onvermijdelijk is, de woorden „opvoeding hunner kinderen“ vervangen door de woorden: „bejegening hunner kinderen als deelende in de wederbarende genade van den Geest“.

We lezen de formule dan alzoo:

„De ouders zullen bij de bejegening hunner kinderen als deelende in de wederbarende genade des H. Geestes altijd uitgaan van de belofte des verbonds en daarop pleiten“.

Maar op dit stukje synodocratische ethiek — minder is het niet — pas ik de woorden van daareven toe: hier verwart men vrijmoedigheid met brutaliteit.

Want „pleiten“ bij God is hetzelfde als het bijbelsche begrip „vrijmoedigheid“. In het grieksch van het N. T. wordt daarvoor het woord gebruikt „parrhësia“. Men kan „parrhësia“ gebruiken in het spreken tot menschen; hier komt alleen in aanmerking het spreken in parrhësia tot GOD.

Zal nu iemand die op ons standpunt staat zulke vrijmoedigheid tot God gebruiken (parrhësia), dan komt hij op de lijn van de Schrift, die ons beveelt, God te houden (in ons „pleiten“) aan wat Hij Zijnerzijds gezegd of gedaan heeft. Zoowel zijn zeggen als zijn doen zijn openbaarwording van zijn wil. En openbaarwording van zijn wil. Wie het zoo ziet, kan wel degelijk „pleiten“ op Gods belofte, en op Zijn verbond. Want belofte is een stellig gebleken en stelligvernommen stellig (hoewel niet voor-spellend) spreken Gods. En verbond is eveneens een stellig spreken (in belofte en ook in eisch) van God. De verbondsgemeenschap (d.w.z. de bestaande kerk) is bovendien een stellig constateerbaar feit; zij is een bestaande grootheid, waaraan beloften gegeven zijn, b.v. de belofte, dat ze altijd er zijn zal, dat de geslachten in het verbond hun eigen lijn zien gevolgd, hij verbondstrouw der pleiters op het verbond, en wat dies meer zij. Hier gebruikt de bidder-pleiter veel vrijmoedigheid, maar hij staat ook onder voortdurende spanning. Want hij weet, dat van hemzelf geloof gevraagd is; en dat pleiten zelf alleen dan dien naam verdient, indien het in geloof geschiedt. „In geloof“, d.w.z. onder aanvaarding van wat door God gesproken is. Gesproken met de stelligheid der belofte, niet met die der voorspelling. De man, die zoo pleit, weet dat het verbond ER IS.

Maar de synodocratische geleide aandacht van den „pleiter“ WEET NIET OF ER WEL EEN ECHT, VOL, GEESTELIJK, EEUWIG VERBOND IS. „Verbond“ immers komt bij hem (Ridderbos) tot stand door de wedergeboorte. Hij weet niet, of zijn kind in het verbond is, het echte. Hij weet dus niet, of het wel (echt) in de kerk is. Hij onderstelt alles maar, en hoort God niets stellen, tenzij dan allemaal uitwendige zijden, en zulk gespeel meer.

En als zoo iemand dan „pleit“, in de opvoeding, op Gods verbondsbelofte, dan pleit hij op de onderstelde aanwezige zaak, m.a.w. hij pleit, dat TOT OPENBARENG moge komen wat hij onderstelt aanwezig te zijn. We komen hier weer terecht bij wat we reeds eerder aanwezen als de consequentie van de paedagogie van de synodocratische idee: we bidden niet, dat het geloof er KOMEN moge, maar dat het (onderstelde, aanwezige) geloof ZICH OPENBAREN moge. De onderstelling is een tyran, die zich nooit meer laat verdringen, als hij eenmaal in dézen geest, en onder dézen naam, erkend is.

Daarom heeft ook eens ds Kruijswijk een stellingenreeks over „het verbond en de prediking“ ingeleid met volgende stelling:

Het Verbond, nader het Genadeverbond, is de verzochte verhouding tusschen God en zondaren, welke in het zoenoffer van den Middelaar des Verbonds is verworven en uit kracht van dat offer ook verder haar volle beslag verkrijgt.

En hij heeft ze vervolgd met deze tweede:

In dit Verbond organiseert God in een strijd met Satan, welke het volle leven raakt, de nieuwe menscheit onder Christus als haar Hoofd.

En these nummer 6 luidde:

De prediking maakt Gods Verbond bekend; zij roept de zeer vaste verbondsbelofte uit voor alle gedoopten; zij „proclameert welke verbintenissen reeds is aangegaan en wat hieruit nu verder zal voortvloeien“ (dr Kraan); ZOO stelt zij den bondelingen voor den eisch, hunnerzijds het Verbond te aanvaarden „..... etc.“.

Hier is weer het bekende thema: belofte en eisch zijn niet meer in het verbond gelijkwaardige deelen, maar het verbond gaat op in belofte, en op grond daarvan komt de eisch. Dat de belofte er is, als „volle“ belofte, dat blijft..... ondersteld.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

ZELFSTANDIG OPTREDEN IN DE POLITIEK?

II.

„Tot elken prijs“ blijven bij een geïnstitueerde kerk, of bij wat men daarvoor houdt, bleek ons even verkeerd als het „in elk geval“ willen blijven bij een politieke partij, die eens ons onder haar leden telde.

Daar staat evenwel, zoo merkten we op, iets anders tegenover.

We bedoelen: onze verantwoordelijkheid tegenover degenen, met wie we eenmaal „geschiedenis hebben gemaakt“.

Die verantwoordelijkheid is er in kerkelijke aangelegenheden.

Ze is er ook in politieke.

Wat de kerkelijke samenlevingsverbanden betreft; we hebben altijd gezegd, en houden het vol: men mag niet zoo maar zich lozmaken van de kerk, waarmee men heeft geleefd, en groot is geworden. Dat velen uit ónze mond zulk een uitspraak vreemd vinden, en misschien erom meesmuilen, bewijst alleen, dat ze van de heele zaak van 1942—1944 niets hebben begrepen, net zoo min als de grappe-makers en..... venijnmengers van „De Strijdende Kerk“ of — we blijven op hetzelfde niveau — de door Dijk en Nauta geschreven, en door Berkouwer c.s. geteekende synodale rapporten uit die dagen. Ze hebben ons precies op het hart getrapt, toen ze, om een grondje te vinden voor wat nu eenmaal wezen moest, verzeij tegen hun tyrannie over de kerken en over niet-clangenooten, gingen doodverven als „kerk-scheuring“; achteraf begrijpen we, dat zij, die het woord uit de staalkaart der beschikbare termen van de te hanteeren artikelen 79—80 hadden gekozen, zelf de scheurmakers waren: ze waren, hetgeen in onzen geest nimmer opgekomen is, in staat, tegenstanders van hun meening en van hun werken, wier argumenten zij niet vermochten te ontzenuwen, weg te werken, en daarvoor de apparatuur in werking te zetten die in de kerk een kerkorde biedt. Maar hun zichzelf reeds in eersten aanleg ontzenuwend geredeneert toch niets af van het nuchtere feit, dat wij met het kerk-verbond tienmaal meer geduld hebben gehad — theoretisch en praktisch — dan de heele door Ridderbos-Nauta-Polman aangevoerde synode. De stukken bewijzen het, al liegt de propaganda nog zoo hard.

Ook in en na de vrijmaking van de tot zonde dwingende besluiten (dat ze tot zonde dwongen, is bewezen) in deze onze houding de onze gebleven. De Acts van Vrijmaking of Wederkeer wijst het uit; die richtte zich tot kerkeraden, of tot classicale vergaderingen. Dat een door dom fanatisme opgezweept synode de één-dags-theorie uitvaard, dat wie zich van be-

sluiten vrijmaakte, daarmee op staanden voet het kerkverband verbrak, en dat ze met dit dwaze theorie-tje van in de kern-vragen onbevoegde kerkrecht-docenten degenen, die het kerk-verband niet hunnerzijds braken, kalm-weg daaruit ging wèrpen, dat lag voor rekening dier kerk-scheurders zelf; onzerzijds zelden we: houd u eenvoudig aan wat er in de belijdenis en de kerkorde staat, niet slechts in de praat, maar ook in de daad, en laat aan God de uitkomst over.

Daarom was de Vrijmaking ook geen Afscheiding, tenzij dan in passieven zin: dat we afgescheiden wèrden door de synodoeranten die den haan van Amsterdam lieten koning kraaien, hoe schor het beest ook was, en hoe slecht op tijd. Heel de Vrijmaking, betekende een erkenning van de roeping, om „te beginnen bij Jeruzalem“. Dat wil hier zeggen: om eerst aan diegenen, met wie wij zoo lang hadden saamgeleefd, de waarheid te zeggen. Nèt zoo lang, totdat zij in of in conformiteit aan een wel-bewuste (ik zeg niet: wel-doordachte), tegen alle waarschuwing in doorgezette, gehandhaafde, definitieve, rechtskrachtige uitspraak en beslissing hadden gekozen. Gekozen vóór of tegen de waarheid en het beschreven recht.

Geheel in overeenstemming daarmee was dan ook, dat we niet individueel ons hebben gemeld bij een bestaand kerkinstituut, dat ons het meest nabijkam. Dat is een punt, dat we wel eens even willen aanraken, ook omdat er vaak naar gevraagd wordt. Zeker, men heeft van synodoerantische zijde wel gehoopt, dat óf wijzelf, of anders degenen, die den strijd voor recht en waarheid met ons zouden voeren, dien kant uit zouden gaan. Men had het verloop der dingen immers zich zoo anders voorgesteld. Prof. Greijdanus had al emeritaat gekregen; aan hem zou men niet al te luid den oorlog behoeven te verklaren. Weliswaar had men aan hem en mij eenzelfde dwazen „eisch“ gesteld, dien men later, later, nadat hij met ronde woorden afgewezen was, heeft moeten intrekken, zij het met een leugentje-van-Nauta als aftocht-dekkend rookscherm, maar al dadelijk na dit voorval verkoos de diplomatie te isoleeren en te „localiseeren“: men had den „moed“, aanstonds hem van ondergeteekende te scheiden. We hadden samen precies hetzelfde geantwoord op den onbeschaamden „eisch“ om „de besluiten“ (ook dus de niet eens ons bekende, óók de zelfcontinueering eener synode op eigen gezag, en meer van die gedoentes) te helpen uitvoeren, nota bene; en we hadden gezamenlijk één brief ondertekend. Maar daarna gingen de broeders hiel broederlijk ons splitsen, en Ridderbos moest de briefjes maar schrijven. Prof. Greijdanus kreeg al dadelijk een — onzedelijk gemotiveerd — briefje, dat men hem wel zou laten loopen, want hij was al op leeftijd; maar ondergeteekende kreeg nieuwe missieven, met nieuwe wijsheid-van-Polman, en nieuwe probleemverschuiving van Ridderbos. Het was de eerste stoot in de isolerings-politiek. Men wilde het geval — we spreken in den stijl van Ridderbos Junior — zoo veel mogelijk „localiseeren“.

Dat innige verlangen, om zijn eigen namens de eene heilige katholieke (d.i. algemeene) kerk in katholieken rechtshandel (naar het heette) aangedurfde handelingen, zoodra ze doorgezet waren, in de gevolgen zooveel mogelijk te remmen, en te ont-katholiseeren, kwam in alles uit. Ik geloof zelfs, dat men me nog wel had willen „behouden“, mits: voor altijd machteloos gemaakt en voor goed in een „achorsing“ onteerd. Alle „eischen“ bleven wel staan, maar dominees schreven toch briefjes, en Vintor-Weggemans maakte propaganda voor handteekeningen: zeg nou maar dit en dat, dan loopt 't wel met een sissar af. Ja, ja, maar de eischen en de rechtsgronden bleven; en ik zou de kerk met die goddeloosheden hebben laten zitten om mijzelf te „redden“? Wat een mentaliteit..... bij de op-touw-zetters van het actie-tje! Toen dat niet hielp, kwam er, natuurlijk op instigatie van Kampen en van de Amsterdamsche clan, een actie van de klassis-Apeldoorn, O zoo dierbaar, maar even onzedelijk in het pleit. Belooft u maar dit en dat, en 't maakje komt wel weer in orde. Van de rechtswestie geen woord. De dominee, die ermee begon, woont nu in Kampen, en mag De Bazuin nog wat bloed insputten. Daarna gewriemel van de klassis Rotterdam. Synode-praeadviseurs nerveus eromheen fladerend. Zij-lige woorden van ds Meijster, die pas als secretaris-curator me met huid en haar aan den synodalen handel verkocht had, d.w.z. zonder een woord van-mij-zelf te hooren of te willen hooren me had geschreven, dat curatoren nu eenmaal niets er aan konden doen, omdat ze als machines hebben uit te voeren wat een synode zegt, ook al betreft het een man, tegen wien de heeren nog pas hadden verklaard, dat hij 't werk zoo goed deed..... Weer dus uit Rotterdam de stem: laat de geschorste dit en dat zeggen, laat de synode dan zóó en zóó doen, en 't geval kan blijven rusten. Geen één van de profeten vroeg naar de rechtsregelen die waren afgekondigd, en naar de eischen, die onverzwakt waren gebleven. En toen al die affaires op niets waren uitgelopen, omdat we wilden blijven bij de ZAKEN, die geseheid WAREN, en DAAROVER het licht van Schrift en kerkorde wilden doen schijnen, toen kwam de aap uit de mouw: als de man niet de rol van betaald en ge-duld eunuch vervullen wil, dan zetten we door. Blikken voor ons blijft de conditie. De actie-Weggemans,

de actie-Apeldoorn, de actie-Rotterdam werd op het laatste nipper-tje nog ten overvloede gekruist door een actie-Bloemendaal, waar in een hotel een groep menschen samenkwam, onder welke Grosheide zeide en mij liet doorgeven (!): als de geschorste nu maar eens een briefje schrijft: ik erken dat ik geschorst ben, wie weet, of dan niet de zaak nog in orde komt? Het moest erkend worden, en dan schriftelijk. Hoewel er niets gebeurde was, dat op een niet-erkennen wees (vanwege de onder-gedokenheid reeds was het onmogelijk, zie Bijlage Handboek van onze kerken 1946). Brutaler uitlating van dr Grosheide, ken ik niet.

Wijst dit alles erop, dat men van gene zijde zóó veel mogelijk de zaak wilde terugbrengen tot kleine proporties, mits maar voor de menschenmacht gebukt werd, dezelfde tactiek werd met nog des te meer bewustheid gevolgd na de dusgenaamde „afzetting“. Het advies van Ridderbos (zwart op wit, door de „synode“ natuurlijk goedgekeurd, want wat keurt ze nu eigenlijk niet goed?) was geweest: verbreek het kerkverband dan toch, als u w g e w e t e n a n i e t t o e l a a t t e b u k k e n v o o r o n z e e i s c h e n o m m e e t e d o e n. We hadden dat verbreken van het kerkverband onzerzijds geweigerd. Hetzelfde advies was gegeven aan de kerk van Wèzep. Die had het eveneens geweigerd. WANT HET WAS TOEN NOG IN DE CRITIEKE PERIODE: het „proces“, waarboven de Naam des Groeten Konings eenmaal was geschreven, moest nu ook — nadat men den door ons voorgestelden en aangeboden Godsrede had verworpen — definitief worden afgewikkeld; en aan hen, die het op touw gezet hadden, den naam Gods daarbij aanroepende, mocht niet meer de kans gegeven worden, „met behulp van de door en door on-gesetelijke acties Weggemans, Apeldoorn, Rotterdam, Bloemendaal te ontsnappen aan het klimaat van ernst en spanning, waarin zijzelf door hun „eischen“ en „vragen“ en „achorsing“ nu eenmaal den strijd hadden geplaatst. Men mocht hun wel tegemoet komen als personen, maar niet in hun (beweerde) ambt. Men mocht hen zelfs wel helpen zich terug te trekken, maar niet zóó, dat de kerk bleef opgescheept met hun rechtsregeltjes, die de Heere niet erkende, en dat degenen, die aan de bestaande rechtsorde zich gehouden hadden, voor hun leven waren machteloos gemaakt, juist in hun ambt. Waarom we dit alles ophalen?

Omdat hier één der voornaamste punten ligt: Ridderbos, en synode, riepen: loopen dan toch als-tu-blijft uit, als u dan niet bukken wilt; maar wij bleven zeggen: w e l o o p e n e r n i e t u i t, u zult ons naar recht moeten behandelen, d.i. op de gestelde r e c h t s k w e s t i e s ingaan; en als u dat niet wilt, of kunt, of durft, dan moet u het maar voor God verantwoorden, wat u verder in uw hoofd haalt: wij gaan den chaos, dien gij opriep, niet met chaotische improvisaties van uw geïnspireerde vrienden uit de acties Weggemans, Apeldoorn, Rotterdam, Bloemendaal „genezen“ en „bezweren“.

Achter dit alles lag de vaste overtuiging, dat we verantwoordelijk waren tegenover de kerken, die we met groote blijdschap zooveel jaren hadden gediend. Al zagen we ze ondergaan in den greep der groep, die haar kansen eindelijk kreeg in den oorlog, tegen den man, wiens blad hem was afgepakt door de door Kuyper (H. H.) geholpen vijanden, we rekenden ons verplicht, zooveel mogelijk eerst die kerken de waarheid te doen weten. Zooveel het aan ons lag.

En daarom meldden we ons niet, ook niet, toen het nacht was, bij een of andere kerk, die het meest nabij was, maar we riepen op tot vrijmaking en bekeering. EN DAT VOND MEN HET ERGSTE.

Men had van alles en nog wat gedaan om ons daar-van terug te houden. Nog één dag voordat de vergadering gehouden werd in Den Haag, heeft men getracht, ons ervan terug te houden. Zelfs met een professoraatje werden we gelokt: ons broodje werd weer zóó'n beetje zeker gemaakt, en ons (bedelaars)water-tje gewis. Maar we lieten het professoraatje-op-een-presentieblaadje loopen, omdat we, wat we uit Gods hand gekregen hadden in 1933 niet anders dan uit handen van trouwgebleven kerken wilden hergeven en bewaard zien. Liever geriskeerd, dat niemand zou zeggen: ik erken uw ambt nog, dan dat we hetgeen uit Gods hand gekregen was, ons lieten teruggeven als een footje uit de handen dergenen, die mooie woorden wisten te spreken, ook tot ons, maar als 't erop aankwam bleven collaboreren met wie ons een opdracht Gods zoogenaamd in Zijn Naam hadden afgenomen. En dat op een manier, en op „gronden“, die men nergens anders dan in..... de kerk, de kerk, de kerk kan vinden, zóó gemeen, zóó hol, zóó dun en yl en voos. Op „gronden“, die men zich wel nimmer zou durven veroorloven officieel aan te voeren binnen het kader b.v. der Vrije Universiteit, als het iemand betrof van een of andere faculteit, die niet den rug der KERK kan ploegen. Alleen de kerk kan iemand zóó gemeen „ontslaan“ op zoo dwaze rapportjes als in 1944 ons overkomen is. Het bederf van het beste is altijd het slechtste.

Zie, dat we ons niet hebben laten dirigeren naar Amerika, zooals sommigen in die dagen al droomden,

UIT DE SCHRIFT

DE HEERLIJKHEID VAN DEN ZOON DES MENSCHEN.

En hij zeide: Voorwaar, Voorwaar zeg ik ulieden: van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen. Joh. 1:52.

Nathanaël zal moeten opklimmen tot de erkenning dat Jezus van Nazareth niet alleen Zoon van God is, maar ook Zoon des menschen. In dezen laatsten naam ligt immers de Messiaansche heerlijkheid uitgedrukt. Aan den Zoon des menschen zal God geven de heerschappij over het eeuwige koninkrijk, het koninkrijk van gerechtigheid en vrede. Daarom is deze naam de aanduiding van Jezus als den van God gezonden Middelaar. Die Middelaarsglorie zal Nathanaël nu ook gaan zien. Is de taak van den Middelaar niet om verzoening te bewerken tusschen God en mensch; tusschen hemel en aarde? Is zijn werk niet, de verbroken verbinding te herstellen en een weg van den hemel naar de aarde, van de aarde naar den hemel te banen? Moet door Hem niet de Jakobs ladder zijn blijvende en rijke vervulling verkrijgen? Dat nu zal Nathanaël, nu hij gelooft, van dag tot dag zien. En dat zal hij erkennen als de heerlijkheid van den Messias. Een aardsche glorie had hij zich gedacht, maar deze heerlijkheid gaat ver daar boven uit. In zulk een Middelaar ligt besloten al de heerlijkheid van ons, zijn volk. Er is geen andere heerlijkheid dan die der verzoening; de glorie van den open hemel, van den vrijen toegang, van het Vaderhart.

De heerlijkheid van den Zoon des menschen is onze zaligheid. Dr M. B. VAN 't VEER 4.

en niet hebben aangeklopt bij een bestaande kerk, om druppelsgewijs hier en daar ons zelf met een enkel medestander-tje (zoo „ziet“ men hen ginds) te laten verdwijnen met stille trom achter de klapdeurtjes van een rookerig consistoriekamertje van vreemde bouwheeren, maar dat we hebben gezegd: OFFICIEEL MOET DE KERK WORDEN GEPLAATST VOOR HET PRINCIPIEEL CONFLICT, want dat is een roeping Gods, die ons laat beginnen (ook) bij (het reeds bedorven) Jeruzalem, dat hebben de kerkelijke slachtoffer-coöperanten der diplomatie van dr H. H. Kuyper nooit kunnen zetten. Maar dat was dan ook de eenige weg, waarin God ons gezegend heeft met zegeningen, die we nimmer zóó groot hebben durven verwachten. Dat was dan ook de eenige weg der gehoorzaamheid. Dat was het juist, hetgeen de acties Leiden (Weggemans), Apeldoorn, Rotterdam, Bloemendaal, hebben willen verhinderen, MITS..... u weet het nu langzamerhand wel. Dat was de doorn in het oog dergenen, die ten bate hunner synodoerantische vrienden de Haagsche vergadering (ze was niet „besloten“ zooals de hunne) zijn wezen „verkennen“, al deden ze geen mond er open. Dat was de nachtmerrie van hen, die eerst zwart op wit hadden geschreven: buk nu maar, want ge krijgt hoogstens twintig dominees mee (historisch, de auteur is hooggeleerd).

Maar als we nu in ons KERKELIJK leven erkennen, dat we tot zulk een „beginnen bij Jeruzalem“, en tot deze factische erkenning van verantwoordelijkheid tegenover wie ons eerst toebehoorden, verplicht waren, zoolang, tot er over de publiek volcende procedure beslist was, zouden we dan in de POLITIEK niet even-zoo moeten handelen?

Ik zeg niet, dat kerk en politieke partij gelijke rechten kunnen doen gelden in dezen.

Ik zeg wel, dat de regel: verantwoordelijkheid aanvaarden tegenover uw huisgenooten-van-jaren algemeen geldend is.

En ik zeg ook, dat men dan pas bang voor ons is. Als wij als overtuigde vrijgemaakten zeggen: hier zijn we, zóó denken we, dat willen we, hoe staat ge ertegenover, kies nu vóór of tegen. Er zijn er in de kerk, die dachten: hoogstens 20; anderen dachten: misschien wel 100; maar ze hoopten in elk geval op een scheiden met stille trom: isoleeren, localiseeren, doodzwijgen, afleiden. Dacht ge dat er in de politiek niet evenzoo soms geredeneerd werd? Er zijn er, die ons onwijs vinden, en dweperig, en bijziende, en achterlijk, maar die graag ons „behouden“, mits..... we niet aan hun jasje trekken, niet met onze vrijmaking hun aan boord komen, niet met wat zij — nog altijd dwaas — voor Schilderianisme of zoo iets verslijten de partij-instanties ophouden. Ze willen ons graag houden, mits — rustig, en stil. Mits in de propaganda-business van dr J. Waterink, ge weet wel, die de jongste verkiezingspropaganda geleid heeft, en heusch met Barkey Wolf en zoo De Standaard weer op de been helpt, geen Prinzipienreiterei storting brengt.

Welnu, laat ons ook hier de leus volgen: beginnen bij het begin. We komen er op terug. Want het moet, niet om sommige tegenstanders te prikkel-len, maar omdat de goede dienst, aan de waarheid en het recht, positief van ons gevorderd wordt. K. S.

DE OP

Bij de geschrift „De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

„De opwe...“

DE OPWEKKING VAN CHRISTUS.

Bij de N.V. J. H. Kok te Kampen verscheen een geschrift (64 blz.) van prof. dr. S. Greijdanus over „De opwekking van Christus”. Daarvan worden achter-eenvolgens behandeld: haar betekenis; het getuigenis van Paulus aangaande deze opstanding; de mededeelingen, die de evangeliën ervan geven, en de bestrijding daarvan.

Het nieuwe geschrift van prof. Greijdanus is voor ieder gemakkelijk te lezen; enkele grieke uitdrukkingen worden vertaald, en het geheel is volkomen duidelijk en doorzichtig. Alle mannen- en vrouwen-jeugdverenigingen zullen o.i. wel doen, indien ze zich een exemplaar aanschaffen. De schrijver geeft antwoord op onderscheiden vragen, die telkens weer terugkeeren, b.v. over de volgorde der verschijningen. En met verscheiden theorieën van „andersdenkenden” wordt kort, maar krachtig, afgerekend.

Ook hier geeft onze nestor in korte trekken een overzicht van conclusies, die in haar eenvoudige formulering ieder, die over het onderwerp nadenkt, aanstonds toespreken, maar den man van studie duidelijk maken, dat ze resultaat zijn van jarenlang arbeid op het terrein, dat hij dagelijks betreedt: de studie van het Nieuwe Testament.

Wij zijn ook voor dit werkstuk den auteur dankbaar. K. S.

THEOLOGISCHE HOOGESCHOOL.

Eenige weken geleden heeft de Hoogeschool weer een prachtig geschenk ontvangen: namens de kerk van Enschedé werd voor de groote professorenkamer een mooi tapijt aangeboden, in effen groen. Het is van bijzonder degelijke stof en voor de groote kamer ook van juiste afmetingen. Naar uit goede bron vernomen wordt, hoopt de kerk van Groningen binnen niet al te langen tijd de complete meubilering der groote professorenkamer aan te bieden. Tot nu toe is die kamer voorzien van het meubilair der „Kamper kamer”, d.w.z. van de kleinere professorenkamer. Dat zal zijn plaats innemen zoodra Groningen gereed is. Rotterdam—Delfshaven bood voor die kamer reeds een geschilderd portret van één der hoogleraren aan. Andere portretten zijn in bestelling.

U ziet: we worden niet vergeten. K. S.

BATAVIA.

We ontvingen volgend verblijdend bericht:

Volgens afspraak bevestig ik U hiermee ons telefoongesprek van hedenavond:

„De voor kort naar Batavia vertrokken broeder L. A. F. Godschalk berichtte dezen morgen in een telefoongesprek met zijn vrouw, dat aldaar (Batavia) Zondag 13 April j.l. de Kerk (onderh. Art. 31 K.O.) was geïnstitueerd. In dien dienst werden 3 ouderlingen en 1 diaken gekozen. Br. Godschalk werd de diaken.”

„Een bespreking werd gehouden met iemand, die dien Zondag in de Synodale Kerk als ouderling zou worden bevestigd. Zijn bevestiging in de Kerk Synodaal is door deze bespreking voorkomen.”

Nadere berichten zullen we moeten afwachten. Wij constateeren, dat de mededeelingen sober zijn en dat voorzichtigheid geboden is. Maar toch is wat we hier vernemen, gewichtig genoeg om door te geven.

K. S.

„OPDAT ZIJ ALLEN EEN ZIJN”.

Het min vriendelijk bericht over de voorlichtingsvergadering op Urk in het plaatselijk blaadje, had mij teleurgesteld. Meer bevredigend was wat „De Reformatie” van 12 April er over meedeelde. Nu weten we iets meer. Drs Bremmer heeft voor de Urkers, onder aanwezigheid hunner beide predikanten, het zondige van de handelingen der synode van de „Geref. Kerken” met de stukken aangehouden. De eene Urker predikant zeide, het voor 99 pCt met Drs Bremmer eens te zijn en achtte het bijkaar niet noodig, tegen het gesproken op te komen. De tweede betuigde, nog niet voor 1 pCt met den spreker te kunnen instemmen, maar trad nochtans evenmin met hem in debat. Alleen legden beiden den nadruk op een woord uit het Hoogepriesterlijke gebed van den Heiland: „opdat zij allen één zijn”. (Joh. 17:11 en 21.)

Bij wien van de twee opposenten, want dat waren ze toch, was de misvatting het grootst?

Laat hen over het door hen aangehaalde Schriftwoord maar eens preeken.

Dan zullen ze er wel op moeten wijzen, dat daarmee niet maar een zichtbare en uitwendige eenheid bedoeld wordt (hoe zou dat ook kunnen?), maar allereerst een geestelijke en principiële. Vers 11 spreekt van een eenheid „gelijk als Wij”, en vers 21 legt den grondslag er van bloot met: „in Ons”.

Die eenheid bestaat op Urk al lang niet meer.

De eene leeraar keurt de binding aan buiten-Schriftuurlijke formules lang niet goed en is het met de banning van getrouwe dienstknechten des Heeren niet eens, terwijl de andere leeraar die beide verdedigt, zij het ook met een reserve van nog niet één pCt.

Naar wien van de leeraars moet de gemeente luisteren?

Wordt hier, in steed van de eenheid te bewaren, geen verwarring gesticht?

En de waarheid, die naar een ander woord van den Heiland ons moet vrijmaken, komt in verdrukking. Ook al een goede stof voor een preek.

Op Maandag 14 Juli 1836 gingen twee ambtsdragers van de pas geïnstitueerde Afgescheiden gemeente op Urk naar den plaatselijken predikant Ter Plegt, om hem mede te deelen, dat 31 mannen en vrouwen zich uit het verband der Hervormde Kerk hadden losgemaakt; de pogingen van Ds de Cock, om de geheele Kerk op Urk tot reformatie of vrijmaking te brengen, waren vruchteloos gebleven. Hij volgde dezelfde methode, die Paulus, o.a. blijkens Hand. 19:8 en 9, gewoon was, toe te passen.

Was het ook toen niet jammer, dat hier, immers op het terrein des verbonds, de eenheid niet kon worden vastgehouden?

Ongetwijfeld! Voor de achterblijvende ongehoorzamen het meest.

En zou het niet andermaal jammer zijn, als de Gereformeerde Kerk op Urk, vooral na den in 1894 geforceerden uitgang, die in zekeren zin een tweede afscheiding was, maar nu als protest tegen het zamen-gaan van de oude Afgescheidenen met de Doleerenden, weer „gescheurd” werd?

Weer zeg ik, en nu met de Urker predikanten: ongetwijfeld!

Maar daarom zal het ook dan eerst in orde zijn, als de beide leeraars, nu in waarachtige eenheid, na de vele mislukte pogingen, om door middel van de classis een verandering in de kerkelijke vaarrichting te verkrijgen, de geheele gemeente mogen brengen tot vrijmaking van publieke en gehandhaafde zonden van het kerkverband.

Zoolang de toestand blijft als hij is, zoolang staat de geheele gemeente, de kerkeraad met de schijn-eenheid voorop, aan die zonden mede schuldig.

Schuldig aan de on-Schriftuurlijke binding.

Schuldig aan de uitbanningen.

Schuldig ook aan de daardoor veroorzaakte scheuring.

De vrijgemaakten, waar ook, hebben die scheuring niet gebracht en nooit begeerd.

Laat de arbeid der voorlichting voor de oude Afgescheiden gemeente van Urk niet vruchteloos blijven. „Tot de Wet en tot de Getuigenis...”

Soest.

C. DE VRIES.

CANDIDAATS-EXAMEN.

Geslaagd voor het Candidaats-examen de heer J. van Popta, Molenstraat 21 te Santpoort.

PROVINCIALE DIACONALE CONFERENTIE VOOR GELDERLAND-OVERIJSSSEL.

Op D.V. Zaterdag 10 Mei wordt in Zwolle, in Hotel „Van Gijtenbeek”, Stationsplein, een diaconale conferentie gehouden voor de Kerken uit Gelderland en Overijssel.

Ds D. Vreugdenhil, predikant bij de Geref. Kerk te Zwolle, hoopt een referaat te houden, terwijl een slotrede zal worden uitgesproken door Prof. C. Veenhof, Hoogleraar aan de Theologische Hoogeschool der Geref. Kerken te Kampen. Prof. Veenhof heeft tevens toegezegd de conferentie als adviseur te willen dienen. Verder komen huishoudelijke zaken als bestuurs-verkiezing, enz. aan de orde.

Aan de kerkeraden der Geref. Kerken in beide provincies zal een uitnodiging worden gezonden. In de eerste plaats worden alle diakenen verwacht en verder alle predikanten en ouderlingen, terwijl ook andere belangstellenden van harte welkom zijn.

De conferentie begint om 11 uur.

Namens de Diaconie der Geref. Kerk te Zwolle, JAC. BOSCH Jzn, Secretaris.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

DE DOORBRAAK EN DE NIEUWE VEREENIGING OP HET TERREIN VAN HET CHRISTELIJK ONDERWIJS.

III.

„Trouw” heeft in haar artikelen „School en Doorbraak” van 22 Jan, en „School of Leeraar” van 14 Febr., stelling genomen tegen de aanwezigheid van socialistische leerkrachten op de Chr. Middelbare Scholen.

„De opvattingen dezer leerkrachten, die behooren tot de aanhangers van de „doorbraakpolitiek” zijn in strijd met het karakter der Chr. School”, zegt dit blad. „Socialistische leerkrachten” zegt het verder, „werken als „vijfde colonne”, als schijnbare medewerkers aan de zaak van het Chr. onderwijs, die zaak in werkelijkheid tegenwerkende, hetwelk unfair is, of men dat nu zoo bedoelt of niet.”

Zoo is het. Ik ben „Trouw” dankbaar voor deze artikelen. Ik heb ze, en naar ik vermoed velen met mij met volle instemming gelezen. Ze doen den naam van

dit dagblad alle eer aan. Ik hoop, dat het protest van „Trouw” zijn uitwerking niet zal missen en dat de lezers de consequenties zullen trekken.

Onze Chr. scholen en onze onderwijzers- en leeraars-verenigingen moeten gezuiverd worden.

De socialisten moeten uit onze scholen verdwijnen. Ze hooren er niet. Ze moeten overstappen naar het Openbaar Onderwijs. Daar hooren ze thuis. Als ze het uit zichzelf niet doen, dan moeten onze besturen ingrijpen en onze organisaties moeten handelend optreden. Dat is ontegenzeggelijk verdrietig werk. Maar de nood is ons opgelegd.

Het moet! En als ze het toch niet doen? Dan moeten de leden het aan de besturen duidelijk maken en hen desnoods dwingen heen te gaan. Dan hebben ze zich het vertrouwen onwaardig gemaakt.

Onderwijzers of leeraars, werkzaam bij het Chr. onderwijs, die door toetreding tot de P. v. d. A. te kennen geven, het beginsel-program van die partij te aanvaarden, hebben daarmee de eenheid met hun collega's verbroken en met de daad van toetreding gezegd niet langer eensgezind met hen te zijn.

De P. v. d. A. aanvaardt niet de normen van Gods Woord voor het politieke leven, ze erkent „de menselijke persoonlijkheid” en dat betekent dat ze zuiver humanistisch is. Hoe zouden mensen, die lid zijn van de P. v. d. A. nu op het terrein van Onderwijs en Opvoeding de H. Schrift kunnen erkennen als den eenigen genoegzamen en onfeilbaren regel voor al haar doen en laten, dewijl al de elementen eener waarachtige opvoeding in haar neergelegd zijn? Op 't eene gebied - dat van den Staat - het absolute gezag van de Schrift niet erkennen en op een ander gebied - dat van opvoeding en onderwijs - wel? Dat is een tweeslachtig standpunt en daarom onhoudbaar.

Durft men op één gebied tornen aan het gezag van den Bijbel, dan spreekt men daarmee uit, dat men de onfeilbaarheid van de Schrift niet aanvaardt en zulke mensen hooren niet in de Chr. school.

Ook in de redacties van onze schoolbladen moet een radicale verandering komen.

Er moet worden ingegrepen, vóór het te laat is.

Het gevaar van verdoezeling, dat altijd bestaat, heeft, is thans een feit geworden, getuige ook het artikel, dat de heer Tjoelker, voorzitter van de Vereeniging van Chr. Onderwijzers en Onderwijzeressen in Nederland onlangs schreef in het Correspondentieblad.

Daar lezen we o.m.: „Er zijn er ook, die een school Christelijk noemen als er een Christelijk milieu geschapen wordt! Door lied en gebed, door onderwijs en leeraar! Al wordt er ook geen Bijb. geschiedenis of godsdienstleer onderwezen, omdat men vreest, dat er onder de ouders van de leerlingen een te groot onderscheid is in principe dan dat dit onderricht geen botsingen zou veroorzaken!”

We gelooven, dat zulk een school wel een Christelijke genoemd kan worden, maar dat deze naam niet ten volle tot zijn recht komt, als niet uit den Bijbel wordt onderwezen. Naast sfeer moet er ook inhoud zijn in het onderwijs aan een Christelijke school. En in genoemde school kan sfeer aanwezig zijn, die op het Christelijk karakter van de school wijst, maar we achten het beter, dat inhoud aan de lessen gegeven wordt, zoodat de leerlingen ook met den Bijbel zelf op de hoogte komen en iets van de waarde ervan leeren verstaan! Niet dat de Bijbel op school deze tot een Christelijke maakt! Er moet zeker ook een Christelijke geest en sfeer zijn.....

Tenslotte moet nog terdege opgemerkt, dat de persoon van den onderwijzer tot dit vraagstuk veel doet. Is hij Christen, dan kan hij zijn onderwijs altijd Christelijk maken, zelfs op de Openbare School! Zoodat, als alle leerkrachten van zulk een school Christen waren in den zin van belijder, deze school door hun onderricht tot een Christelijke zou kunnen gemaakt worden!”

Even later lezen we:

„Er is nu eenmaal de geijkte onderscheiding tusschen Christelijk en Openbaar Onderwijs, aan Christelijke en Openbare Scholen! Maar dat betekent niet, helaas, dat alle onderwijs op de eerste dien naam verdient! En evenmin beduidt het, dat op de Openbare Scholen geen Christelijk onderwijs kan worden gegeven en soms ook wordt gegeven.”

Tot zoover de heer Tjoelker.

Een man, die zoo schrijft, kan zonder veel bezwaar de Christelijke school verwisselen met de Openbare. Op deze school kan immers volgens hem ook wel Christelijk onderwijs gegeven worden, al blijft daar dan de Bijbel ook een gesloten boek. Dat begint bedenkelijk veel te gelijken op een Christendom boven geloofsverdeelheid. Hoe is 't mogelijk, dat Tjoelker zulke dingen kan schrijven. Maar — nu verbaast het me ook niet meer, dat hij zich niet verzet tegen de toetreding van „De Groote” bij het Anov, nu Anof.

Welk bezwaar kan hij er nog tegen hebben dat socialist, die zeggen prijs te stellen op den Christennaam, lid zijn van „De Groote”?

Snelle afloop als der wateren!!!

De oogen van onze mensen moeten geopend worden voor de gevaren, die onze scholen bedreigen van binnen en van buiten.

In het licht van al deze overwegingen moet U zien de oprichting van de nieuwe vereeniging, op 14 Dec. 1946, onder den naam van „Verbond van Voorstanders van de vrije Christelijke School (V.C.S.).

Art. 2 van haar Statuten luidt: